

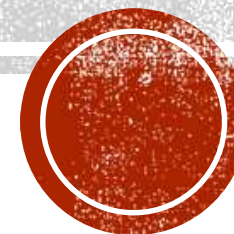
MOC SŁÓW ONLINE

Język Internetu i jego konsekwencje
dla dzieci i młodzieży

- Magdalena Swobodzian i Beata Gędźba – Kaczmarek
- 22.04.2025 r.

fundacja instytut
CYBERBEZPIECZEŃSTWA

WPROWADZENIE

- Internet to miejsce, gdzie codziennie komunikują się miliony osób. To także naturalne środowisko komunikacji dla dzieci i młodzieży.
- Język używany online różni się od tradycyjnej mowy i pisma, ma też specyficzne cechy, które mogą mieć realny wpływ na rozwój emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, na ich sposób myślenia, relacje i emocje.
- To prawdziwe wyzwanie dla rodziców, nie tylko dlatego, że język Internetu stale się zmienia, ale dlatego też, że dzieci i ich rodzice często nie są świadomi zagrożeń i wyzwań jakie się z tym wiążą oraz siły słów w sieci i ich konsekwencji.

CHARAKTERYSTYKA JĘZYKA MŁODZIEŻY UŻYWANEGO W INTERNECIE

- Język młodzieżowy i emotikony to dynamicznie rozwijające się zjawiska, które odgrywają kluczową rolę w komunikacji online, zwłaszcza wśród młodych ludzi.
- Internet przyspiesza rozprzestrzenianie się nowych zwrotów i skrótów, a także umożliwia młodzieży tworzenie własnego, unikalnego języka.
- Język młodzieżowy jest zróżnicowany i stale się zmienia, obejmując neologizmy, skróty, zapożyczenia z języka angielskiego oraz specyficzne zwroty.
- Często służy do wyrażania emocji, przynależności do grupy oraz budowania poczucia wspólnoty.
- W Internecie język młodzieżowy jest szczególnie widoczny w mediach społecznościowych, komunikatorach internetowych i grach online, a media społecznościowe i komunikatory internetowe są głównymi platformami, na których młodzi ludzie używają i modyfikują język.

CZYM JEST JĘZYK INTERNETU?

Memy, hashtagi # # #
fragmenty kodu, ikony
memów społecznościowych

Skróty, np.: LOL, XD, OMG,
TBH, BTW, IDK itp.)
Emotikony i emoji 😊💔🔥

Memiczny język i slang
młodzieżowy
(„cringe” „sus” „NPC”)

Szybka, uproszczona
komunikacja

Czasem – wulgaryzmy,
ironia, sarkazm

Brak kontekstu i emocji –
łatwo o nieporozumienia

MEMY, EMOTIKONY I EMOJI:

- Memy to obrazy, filmy lub teksty, które rozprzestrzeniają się w Internecie, często z humorem lub komentarzem społecznym.
- Są one ważnym elementem kultury internetowej, wpływając na sposób, w jaki ludzie wyrażają swoje myśli i uczucia.
- Emotikony, takie jak ":-)" czy ":-(" oraz emoty, czyli graficzne reprezentacje emocji, są powszechnie używane do wyrażania uczuć w tekstowych wiadomościach.
- Stały się one nieodłączną częścią komunikacji online, pomagając w przekazywaniu tonu i emocji.

KOLOR MA ZNACZENIE

- ♥ □ Czerwone serduszko – KLASYCZNE WYZNANIE MIŁOŚCI, SILNA WIĘŹ Z PRZYJACIÓŁKĄ
- Pomarańczowe serduszko – SYMPATIA, ALE BEZ ZAKOCHANIA, CIEPŁO, PRZYJAŹŃ
- ☀ Żółte serduszko – CZYSTA PRZYJAŹŃ, RADOŚĆ, POZYTYWNA ENERGIA
- 🍃 Zielone serduszko - ZAZDROŚĆ LUB IRONICZNE UCZUCIA, "JEST OK, ALE Z DYSTANIESEM"
- 🌤 Niebieskie serduszko - CHŁODNA SYMPATIA, ZAUFANIE, LOJALNOŚĆ
- 🌜 Fioletowe serduszko - MIŁOŚĆ PLATONICZNA, TROSKA, EMPATIA, "FANCY"
- ♣ Czarne serduszko – IRONIA, CZARNY HUMOR, SMUTEK
- Białe serduszko - NIEWINNOŚĆ, SPOKÓJ, NEUTRALNOŚĆ
- 💔 Pęknięte serduszko - ZŁAMANE SERCE, TĘSKNOTA I ŻAL

PRZYKŁADOWE ZASTOSOWANIE

- "Ej, jesteś super ☐ "

Odbiór: Lubię cię, ale bez presji. Może być między przyjaciółmi, ale też jeśli ktoś chce być miły bez wchodzenia na romantyczny grunt.

- A ty znowu swoje ♥♥"

Odbiór: Żartobliwa zazdrość lub lekkie przekomarzanie. Może być flirt lub ironia. Zależy od tonu rozmowy.

- "Ty to masz styl ♥"

Odbiór: Podziw, może nawet lekki flirt. Ale bez nacisku – bardziej vibe „wow, jesteś fajna/fajny”.

- "To było chore ♥"

Odbiór: Sarkazm, dystans, styl emo/alternatywny. Może być też wyrażenie zachwyty na swój mroczny sposób.

INNE POPULARNE SYMBOLE

💀 – "Umieram", czyli coś było ekstremalne

Często używane jak „😬”

„Ten test z matmy... 💀” → dramat, śmierć emocjonalna

🔥 – Coś/someone jest hot, stylowy, epicki

„Nowa piosenka Olivii? 🔥🔥🔥” → totalny sztos

🪲 – „mały robaczek = czuję się jak nic”

W Internecie (szczególnie na czatach, TikToku, Instagramie, itp.), 🍆 **bardzo często używane jest jako symbol... penisa.**

Zacząło się to jako żart, bo emoji bakłazana ma charakterystyczny kształt i... no, reszta wiadomo 😏

Przykład (z przymrużeniem oka):

„On wysłał mi 🍆 ... i myślał, że to subtelne 😏”

FUNKCJE EMOTEK

- **1. Wzbogacają komunikację**
- **2. Zastępują słowa**
- **3. Emocjonalna precyzja**
- **4. Tworzenie nowych form wyrazu**
- „😄💀” to wyrażenie, które oznacza „umrzeć ze śmiechu”.
- „🍆🍆” to symboliczne wyrażenie dla tematów o podtekście seksualnym.
- **5. Ujednolicenie komunikacji**
- **7. Pojawienie się nowych "języków"**

Zaczynają powstawać „języki emoji”, gdzie cały komunikat można przekazać wyłącznie za pomocą emotek. Choć nie jest to jeszcze powszechnie używane w codziennej komunikacji, pojawiają się już „emoji-kody”

KORZYŚCI I ZALETY

✓ Szybka komunikacja

✓ Łatwość wyrażania emocji, możliwość ekspresji

✓ Budowanie wspólnoty i poczucia przynależności, tworzenie relacji

✓ Kreatywność i humor

PRZYKŁADY POPULARNYCH ZWROTÓW I SKRÓTÓW:

INTERNET WYGENEROWAŁ UNIKALNY ZBIÓR SLANGOWYCH WYRAŻEŃ I SKRÓTÓW, KTÓRE UŁATWIAJĄ SZYBKĄ KOMUNIKACJĘ. PRZYKŁADY TO:

LOL (laughing out loud): śmieję się głośno
XD: wyraża śmiech

OMG (oh my god): o mój Boże

IDK (I don't know): nie wiem

BTW (by the way): przy okazji

YOLO (you only live once): żyje się tylko raz

SMH (shaking my head): kręcę głową z niedowierzaniem

BRB (be right back): zaraz wracam

TBH (to be honest): będąc szczerym

ZAGROŻENIA I RYZYKA

× Hejt

× Mowa nienawiści

× Cyberprzemoc
(np. obrażenie,
wykluczenie,
wulgaryzmy)

× Osłabienie
empatii
i wrażliwości

× Trudności
w rozpoznawaniu
granic i emocji

× Trudności
w rozpoznaniu
ironii
i intencji

× Ubożenie
komunikacji
twarzą w twarz

× Ubożenie języka
codziennego

PRZYKŁADY ZAGROŻEŃ

- **Hejt, mowa nienawiści, obraźliwe komentarze** w wiadomościach i mediach społecznościowych - obniżone poczucie własnej wartości
- **Izolowanie dzieci przez innych** użytkowników - wykluczenie online
- **TikTok i Instagram** - nacisk na wygląd, presja lajków, bycia „na czasie”
- **Gry online i czaty** - udział w toksycznych dyskusjach, ryzyko toksycznego języka

JAK TO WPŁYWA NA DZIECI I MŁODZIEŻ?

- Spadek samooceny i pewności siebie.
- Zaburzenia koncentracji i uzależnienie od bycia online.
- Znieczulenie emocjonalne (brak reakcji na przemoc słowną).
- Trudności w komunikacji twarzą w twarz.

NORMALIZACJA BRUTALNEGO I WULGARNEGO JĘZYKA

- Bohaterowie gier, filmów czy filmików oglądanych przez dzieci i młodzież często spotykają się z przekleństwami, agresją słowną, seksistowskimi lub przemocowymi komentarzami.
- Dzieci uczą się, że taki język jest „normalny” online – i przenoszą go do świata offline.
- **Wniosek:** Następuje zatarcie granic między tym, co akceptowalne, a tym, co szkodliwe.

SŁOWA RANIĄ – TRWAŁY WPŁYW NA PSYCHIKĘ

- Hejt, cyberprzemoc i wyśmiewanie w komentarzach potrafią zostawić trwałe ślady w psychice dziecka.
- Bardzo trudno jest odbudować samoocenę po brutalnych słowach.
- **Wniosek:** Słowna przemoc online działa jak przemoc emocjonalna – może prowadzić do depresji, lęków, autoagresji.

UTRATA UMIEJĘTNOŚCI REALNEJ KOMUNIKACJI

- Młodzi ludzie często nie potrafią rozmawiać o uczuciach twarzą w twarz.
- Internetowy język jest uproszczony, pełen skrótów i emoji, co utrudnia rozwój empatii i zdolności wyrażania emocji.
- **Wniosek:** Zubożenie języka przekłada się na zubożenie relacji i zdolności społecznych.

UZALEŻNIENIE OD BYCIA „W KONTAKCIE” – TAKŻE PRZEZ SŁOWA

- Dzieci czują ciągłą presję odpowiadania na wiadomości, komentowania, „bycia na bieżąco”.
- **FOMO (Fear of Missing Out)** – lęk przed byciem poza, utratą, przegapieniem czegoś - uzależnienie od ciągłego sprawdzania
- Język online staje się narzędziem przymusu, presji grupowej, a nie tylko komunikacji.
- **Wniosek:** Język przestaje być swobodnym środkiem komunikacji – staje się narzędziem kontroli społecznej.

IZOLACJA I POCZUCIE SAMOTNOŚCI MIMO „CIAĞŁEJ ŁĄCZNOŚCI”

- Mimo że młodzi są stale „w kontakcie”, czują się bardziej samotni i niezrozumiani.
- Słowa w sieci często nie niosą autentycznego wsparcia, a wręcz przeciwnie – alienują.
- **Wniosek:** Powierzchowny język online nie zastąpi prawdziwych relacji – może pogłębiać samotność.

ROLA RODZICÓW – CO MOŻEMY ZROBIĆ?

- Być przykładem mądrej obecności w Internecie
- Rozmawiać z dziećmi o tym, co czytają i piszą online
- Nauczyć prostej zasady: „Pomyśl, zanim ocenisz”
- Uczyć szacunku, granic, empatii i odpowiedzialności za słowa
- Uczyć wspierania innych, zamiast hejtowania
- Reagować na przejawy przemocy słownej
- Uczyć tworzenia pozytywnych treści i używania słów do budowania, nie burzenia (słowa mają wagę, mają moc i **NAPRAWDĘ RANIĄ!**)
- Wspierać, nie oceniać – budować zaufanie - budowanie relacji opartej na zaufaniu to najlepsza ochrona.

JAK ZAPEWNIĆ BEZPIECZEŃSTWO DZIECI KORZYSTAJĄCYCH Z INTERNETU?

- Naucz dziecko, czego powinno unikać w Internecie, np. podejrzanych treści, zachowań czy kontaktów z nieznanymi. Upewnij się, że nie naraża się na niebezpieczne sytuacje.
- Regularnie monitoruj aktywność dziecka w Internecie – kontroluj, w jakie gry, jakie strony czy platformy społecznościowe odwiedza i jakie filmy wideo tam ogląda lub publikuje. Sprawdź też, kto obserwuje konto Twojego dziecka i komu udostępnia ono swoje informacje.
- Ucz dziecko, aby nie udostępniało prywatnych informacji, takich jak adres zamieszkania, numer telefonu czy nazwa szkoły, do której uczęszcza.

JAK ZAPEWNIĆ BEZPIECZEŃSTWO DZIECI KORZYSTAJĄCYCH Z INTERNETU?

- Ustal reguły dotyczące korzystania z komputera, np. ile czasu dziecko może spędzać w Internecie, ile czasu poświęcać na gry lub na oglądanie filmików czy rozmowy na platformach społecznościowych, co jest dozwolone, a co nie.
- Bądź dobrym przykładem dla dziecka i pokaż mu, że warto spędzać czas w Internecie na oglądaniu treści edukacyjnych czy kulturalnych.
- Zachowaj równowagę między korzystaniem dziecka z komputera czy telefonu, a innymi jego aktywnościami, takimi jak zabawa, sport, wypoczynek czy czytanie.
- Zadbaj o zdrowie swojego dziecka: Nie pozwalaj na korzystanie z urządzeń ekranowych przed snem, aby uniknąć zaburzeń snu i zmniejszenia jakości odpoczynku dziecka.

- **Zabezpiecz konto dziecka:** Używaj silnych haseł i unikaj korzystania z tych samych haseł na różnych stronach internetowych.
- **Zwracaj uwagę na podejrzane linki lub treści,** które mogą prowadzić do wirusów lub phishingu. Wytłumacz dziecku, by zawsze sprawdzało, czy informacje pochodzą z wiarygodnego źródła, zanim je udostępni lub kliknie w link.
- **Używaj dostępnych na niektórych platformach społecznościowych narzędzi filtrujących,** które pozwalają na kontrolowanie treści oglądanych przez dziecko. Korzystaj z oprogramowania do kontroli rodzicielskiej.
- **Jeśli chcesz zapewnić swojemu dziecku bezpieczne korzystanie z platform społecznościowych,** warto poszukać platform, które są specjalnie przeznaczone dla dzieci. Na takich platformach zwykle istnieją dodatkowe zabezpieczenia i narzędzia, które pozwalają na kontrolowanie i filtrowanie treści.

MONITOROWANIE AKTYWNOŚCI DZIECKA W INTERNECIE

- Istnieją różne narzędzia, które umożliwiają monitorowanie aktywności dziecka w sieci, np. historię przeglądanych stron.
- Rodzice mogą skorzystać z takich narzędzi, aby mieć lepszą kontrolę nad tym, co dziecko robi w sieci, w celu ochrony ich przed nieodpowiednimi treściami i zagrożeniami, takimi jak cyberprzemoc czy kontakt z nieznajomymi.
- Ważne jest, aby monitorowanie aktywności w sieci było przeprowadzane zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi prywatności i prawa do prywatności.
- W przypadku monitorowania aktywności dzieci w Internecie, rodzice powinni rozmawiać z dziećmi na temat swoich działań i wyjaśnić, dlaczego są one konieczne. Należy pamiętać, że rozmowa z dzieckiem na temat bezpieczeństwa w sieci jest równie ważna jak stosowanie oprogramowania monitorującego.

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE BEZPIECZNEGO I ZDROWEGO KORZYSTANIA Z MEDIÓW SPOŁECZNOŚCIOWYCH:

- Kontroluj emocje, reakcje i nastrój dziecka. Staraj się dopilnować, by korzystanie z mediów społecznościowych nie wywoływało u niego negatywnych emocji.
- Nie pozwól, by odpowiadało na hejterskie komentarze lub niebezpieczne treści, a także na to, by karmiło wirtualne dyskusje, które nie przynoszą żadnych korzyści.
- Nie pozwól, by dziecko spędzało zbyt wiele czasu na przeglądaniu innych profili i porównywaniu swojego życia do życia innych.
- Pilnuj, by nie uzależniło się od pozytywnych lub negatywnych komentarzy na temat swoich postów.

WSKAZYWANIE DZIECIOM TREŚCI STOSOWNYCH DO WIEKU:

- Rozmawiaj z dzieckiem o tym, jakie treści w sieci są odpowiednie dla jego wieku. Poinformuj dziecko, że istnieją treści, które mogą być szkodliwe dla niego i zawsze powinno zwracać uwagę na to, co ogląda.
- Wybierz źródła informacji, które są odpowiednie dla wieku dziecka. Przeglądaj strony internetowe i aplikacje, które są przeznaczone dla dzieci i młodzieży, aby upewnić się, że zawierają one treści odpowiednie dla młodego wieku.
- Korzystaj z filtrów treści, które umożliwiają wybieranie odpowiednich treści dla danego wieku. Można je znaleźć w większości przeglądarek internetowych, a także na niektórych stronach internetowych i aplikacjach.

NARZĘDZIA WSPARCIA DLA RODZICÓW

- Dzięki odpowiednim środkom i edukacji można zminimalizować ryzyko narażenia dziecka na nieodpowiednie treści. Pomaga:
- Kontrola rodzicielska i ustawienia prywatności
- Zgłaszanie hejtu i nieodpowiednich treści
- Angażowanie się w życie online dziecka
- Współpraca ze szkołą i specjalistami

EDUKACJA

- Warto rozmawiać z dzieckiem na temat bezpieczeństwa w Internecie i edukować je na temat języka lub patologicznych treści, jakie mogą napotkać w sieci.
- Ważne, aby dziecko wiedziało, co robić w przypadku natrafienia na nieodpowiednie treści oraz jakie są konsekwencje korzystania z nich.
- Warto korzystać z Internetu razem z dzieckiem, aby mieć kontrolę nad tym, co dziecko robi w Internecie i jakie treści przegląda.
- Wspólne korzystanie z Internetu może być także okazją do rozmowy na temat zagrożeń w sieci i sposobów ochrony przed nimi.

- Jeśli zauważymy, że nasze dziecko używa języka Internetu, by krzywdzić innych jego użytkowników, to ważne jest, aby rozmawiać z dzieckiem o tym w sposób otwarty i szczerze, wyjaśniając i tłumacząc, że takie sytuacje nie mają prawa mieć miejsca, ale bez wyrzutów czy oskarżeń.
- Dziecko powinno czuć, że może rozmawiać z rodzicami lub opiekunami o swoich problemach związanych z korzystaniem z Internetu, bez obawy przed krytyką lub karą.
- W ten sposób dziecko będzie bardziej skłonne do korzystania z pomocy rodziców lub opiekunów w przypadku trudności związanych z Internetem.

PODSUMOWANIE

- Język Internetu kształtuje rzeczywistość młodych ludzi, to potężne narzędzie – używane nieodpowiednio, może spowodować negatywne konsekwencje u dzieci i młodzieży.
- Najmłodszy użytkownicy potrzebują dorosłych przewodników po świecie online.
- Reagujmy, edukujmy i budujmy empatię – słowa naprawdę mają moc - jedno słowo może pomóc lub zranić.
- W Internecie łatwo zapomnieć, że po drugiej stronie jest człowiek.

**DZIĘKUJEMY
ZA UWAGĘ.**

